Anul al 55-lea 16 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 16 Pagini Nr. 48 Vineri 18 Februarie 1938

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.286/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL. TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

ASOCIAȚIUNEA CENTRALA SIBIIU

Gospodărie și justiție

Ministerul de interne, printr'o circulară adresată prefecților, a luat hotărârea ca în fruntea administrației comunale a orașelor de reședință, să fie numiți primari magistrați din tribunalele respective.

Suntem siguri că din punctul de vedere al bunei rânduieli, al dreptății, al legalității și al onestei mânuiri a banului public, prezența magistraților în fruntea primăriilor orășenești va însemna o chezășie.

Dar problema trebue privită și din alte două puncte de vedere: gospodăresc și juridic.

Conducătorul administrativ al unui oraș nu are în grije numai partea biurocratică ori contabilă a instituției. El trebue să vegheze la toate amănuntele unei gospodării adevărate, să ia contact cu personalul superior și inferior, să dea ordinele cele mai mărunte, să se amestece în toate, așa cum ar face un cetățean în casa și în gospodăria lui.

Toți cei cari s'au dedicat exclusiv studiului, magistrații a căror pregătire era îndreptată spre știința dreptului, vor putea face toți, întotdeauna, față atâtor probleme, unele mari, altele mărunte, dar toate necesare, cari privesc complicata gospodărie, curățenie și refacere a unui oraș?

Ca să dea roadele așteptate măsura trebue completată, prevăzându-se o selecționare, un discernământ, dându-se preferința celor cari ar avea într'adevăr și tragere de inimă și aptitudini gospodărești.

Trebue de asemenea ca autoritatea superioară să se gândească și la delimitarea atribuțiilor puterii judecătorești și ale puterii executive fără să pierdem din vedere că prefectul este șeful direct al primarului.

In orice caz, înainte de punerea în practică a hotărârii, ministerul de interne trebue să cântărească în deosebi calitățile gospodărești ale celui desemnat a fi primar, calități cari îmbinate cu celelalte însușiri ale magistratului vor putea crea un edil model, un adevărat părinte al orașului.

HORIA, CLOȘCA ȘI CRIȘAN

D. STOICA

Eri s'au împlinit 153 ani de la executarea pe roată, în piața cetății Alba-Iulia, a eroilor Nicolae Ursu-Horia și Ion Oarjă-Cloșca din Cărpiniș, care în 1784, cu cinci ani înainte de izbucnirea marei revoluții în Franța, împreună cu alt vrednic și inimos luptător, Gheorghe Crișan, au chemat la luptă țărănimea românească din Ardeal împotriva Ungurilor ce i-au nesocotit drepturile și au asuprit-o veacuri de-arândul.

Cei doi martiri ai neamului românesc nu s'au jertfit în zadar. Ungurii au crezut, în ziua tragică de 16/28 Februarie 1785, că odată sfărâmate pe roată corpurile celor doi eroi, Românii nu vor mai îndrăzni să ridice capul și să ceară dreptate.

A venit însă și ziua mult dorită și așteptată a liberării Ardealului, care a însemnat și triumful ideii pentru care au luptat și s'au jertfit cei trei eroi români în 1785.

In aceeași zi, la Chișinău,

a fost ploaie torențială, a nins și a plouat ca toamna

Chișinău, 15 Febr.

De azi dimineață a început să cadă o ploaie torențială, ca pe timpul verii. Aproape de amiază a început să ningă apoi, după masă, a plouat ca toamna, o ploaie măruntă și rece, iar spre seară a început să ningă din nou și să sufle un vânt rece.

Sunt temeri că dacă se produce un îngheț după ce zăpada s'a topit, lăsând câmpul descoperit, să nu sufere semănăturile de toamnă.

*

Săcele, 14 Febr.

Vineri și Sâmbătă a nins liniștit toată ziua. Un strat gros de zăpadă s'a așternut peste cea veche.

Dela începutul iernii, la Săcele nu s'a topit zăpada. Duminică, a căzut o ploaie de primăvară, care probabil va topi toată zăpada.

*

Lupeni, 14 Februarie

Începând din noaptea de 12 spre 13 c., timp de 24 ore a nins neîntrerupt, zăpada atingând în dimineața zilei de 14 Februarie 60 cm., grosimea cea mai mare din iarna aceasta. Din această cauză circulația este foarte anevoioasă.

Cancelarul Hitler

va cere retrocedarea tuturor coloniilor germane

Londra, 15 (Radio-Central). — „Evening Standard" crede a ști că d. von Ribbentropp a redactat partea din discursul cancelarului Hitler asupra politicei externe, pe care-l va ține în Reichstag.

Acest pasaj al discursului ar fi ținut într'un ton tăios, încât se va evidenția într'o formă clară proporțiile contrazicerii dintre Germania și Anglia.

Ziarul afirmă că d. von Ribbentropp a recomandat cancelarului Hitler să ceară înapoierea tuturor fostelor colonii germane și cari se află sub mandatul Franței sau Angliei. Dacă textul elaborat de d. von Ribentropp va fi aprobat, atunci cancelarul Hitler va declara că nu pot exista legături prietenești între Anglia și Germania, atât timp cât nu i se vor reda coloniile luate.

Ziarul afirmă mai departe că generalul Goering și alți miniștri ar fi recomandat cancelarului Hitler să nu aibă în chestiunile de politică externă o atitudine atât de dură. Generalul Goering este de părere că timpul lucrează pentru Germania și că problema înapoierii coloniilor germane depinde de răbdarea pe care Reichul o va arăta.

Ridicarea stării de asediu în Letonia

Riga, 15 (Rador). — Starea de asediu, stabilită temporar în Letonia după ultima schimbare de regim, a luat sfârșit astăzi. Guvernul a promulgat o nouă lege pentru siguranța statului.

MARCHIZUL DE PORTAGO arestat de curând de autoritățile franceze pentru infracțiune la legea privitoare la substanțele otrăvitoare.

Demagogie agrară

de CONST. GAROFLID

N'au trecut două zeci de ani dela înfăptuirea revoluției agrare și pare că problema începe din nou să fie agitată. Ecoul ultimei lupte electorale ne aduce știrea unor încercări demagogice în chestia pe care toți oamenii cu judecată o socoteau închisă. Și de astă dată fața ei e schimbată.

In vârtejul luptei electorale s'au aruncat, se pare, lozinci extremiste: omul și pogonul; cine are, să dea la cel ce n'are. Lozinci cari depășesc cadrul vechei noastre probleme agrare, căci acum nu e vorba numai de boeri, țăranii înșiși sunt amenințați. Țăranii cei mai buni, acei cari prin muncă și economie și-au putut spori moșiile cumpărând pământul celor nevoiași și leneși.

Poate că în toiul luptei electorale au putut să scape asemenea afirmații periculoase. Vinovați nu sunt decât agenții locali. Conducerea politică nu e răspunzătoare și toți am văzut cu satisfacție cum șeful unui partid tânăr a desmințit aceste svonuri curmând pe viitor agitațiile demagogice prin comunicatul hotărât care pune capăt problemei.

Toți oamenii cuminți, cari își dau seama ce ar însemna lupta politică pe lozinca amintită, sunt mulțumiți. Căci, desigur, nu ar mai fi vorba de expropierea celor puțini, cari cu tot sdrunciul economic la care a dat naștere, s'a putut împlini acum două zeci de ani fără lupte sociale, ci întreg avutul celor mulți, al țăranilor mai răsăriți ar fi astfel în discuție.

Lozinca demagogică svârlită în alegeri este deadreptul comunistă. Răspândirea ei ar duce la agitații sociale cumplite și întreaga țărănime ar fi cuprinsă de sbuciumul lor.

Că s'au putut în focul luptei electorale rosti asemenea cuvinte de către oameni fără răspundere, dornici de a isbuti cu orice preț și pentru care toate mijloacele sunt bune, nu e tocmai de mirare. Educația politică e prea proaspătă la noi și dorința maselor către un ideal de

(Continuare in pagina 2 a)

Bombardarea orașelor deschise

Spiritul omenesc are ciudățeniile lui. Impresionat de concret el este deseori indiferent la ce e abstract. Cifrele interesează mintea, dar lasă rece sufletul.

Philippe Berthelot, ambasadorul francez, care a fost timp de aproape cincisprezece ani după războiu secretarul general al ministerului de externe, trăise multă vreme în China. In această calitate, vorbia deseori despre victimele foame ei, banditismului sau războiului civil chinez. Intr'una din aceste ocazii el făcea constatarea: un chinez mort de foame este un lucru tragic, doi chinezi morți e ceva teribil, un milion de chinezi morți nu mai este decât... statistică.

Incercăm un sentiment de acelaș fel, când citim zilnic în telegrame numărul morților căzuți în Spania sau în China. Sunt totuși, unele măceluri, unde chiar în'cei mai indiferenți, sentimentul de milă sau oroare înlocuește noțiunea de statistică.

Acum câteva zile, un bombardament al avioanelor naționaliste asupra Barcelonei a făcut 300 de victime, dintre care 70 de copii. Prin radio și prin comunicate de presă, naționali și guvernamentali s'au acuzat, au explicat, au făcut polemică ori s'au desvinovățit. Dar faptul rămâne în toată grozăvia lui: morți 70 de copii, cari n'au urât pe nimeni, n'au făcut rău nimănui, n'au avut nicio vină față de nimeni.

Bombardarea orașelor deschise a inspirat întotdeauna oroare. Dreptul internațional și morala au oprit-o din cele mai vechi timpuri. Dar pe măsură ce civilizația se desvoltă, omorul în massă pare a deveni o operație tehnică.

D. Chautemps, președintele consiliului francez, a adresat un apel părților în conflict în Spania pentru interzicerea pe viitor a unor astfel de operații. La Camera Comunelor o moțiune depusă în acest sens a fost aprobată de unanimitatea a-

dunării, și d. Eden, în numele guvernului englez, a declarat că va întreprinde o acțiune pentru umanizarea războiului aerian. Telegramele străine ne-au adus chiar vestea că d. Neville Henderson, care se afla la Londra în interes de serviciu, a primit însărcinarea, întorcându-se la ambasada sa din Berlin, să ceară d-lui Hitler să se asocieze la o intervenție pe lângă beligeranții spanioli, spre a se opri bombardarea orașelor deschise și să colaboreze la încheerea unei convenții pentru umanizarea războiului aerian.

De curând, în fine, guvernul francez ar fi făcut și el demersuri pe lângă Sfântul Scaun, pe cale diplomatică, pentru ca acesta să intervină pe lângă beligeranții din Spania să înceteze atacurile aeriene asupra orașelor deschise.

Umanizarea războiului aerian! Crudă și ciudată împerechere de cuvinte, ca și cum un război — și mai ales războiul modern — ar putea fi uman. Dacă totuși apelurile și demersurile făcute spre a se opri bombardarea orașelor deschise ar trezi în conștiința universală oroarea omorului inutil, morala internațională va fi făcut un progres, pe care dreptul internațional nu l'a putut realiza.

SĂRINDARUL

de EM. HAGI MOSCO

Acei cari așteptau cu înfrigurare și nădejde, înfăptuiri dela guvernul căzut, sunt dureros dezamăgiți. Guvernul Goga-Cuza a știut, în scurgerea celor 40 de zile de zăruncinare, să compromită ideia naționalistă, târând-o într'o politică măruntă de partizani.

Când cineva nu poate duce la bun sfârșit o idee pe care o știe greu de înfăptuit, nu se încumetă să pornească la lucru. Neizbânda trântește pe cel neputincios (ceeace nu este păgubitor) dar nărue în același timp și clădirea începută (ceeace este deosebit de primejdios). Dacă fostul guvern a fost cel care a dat întâia lovitură în străinismul tot crescând — singurul temei al ființei lui — nu este deajuns pentru a i se ierta greșelile săvârșite. Dimpotrivă, i se poate aduce învinuirea de a fi fost biruit.

Oricât să-l fi împins gândurile bune, guvernul scos de la cârmă n'a știut să întrebuințeze mijloacele cerute de o stare atât de gingașe ca aceea în care și astăzi ne aflăm. A scormonit cu unelte proaste — fără să aibă putința de vindecare — racila de care pătimim de atât amar de vreme. Ii lipseau acele mijloace pe cari nu le avea ființa lui, dar este neîndoios că făgașul croit pe tărâmul naționalist nu mai poate fi așteptat. Brazda trasă pe ogorul românesc trebue să rămână adâncă și orice s'ar întâmpla, oricine ar cârmui, dela ea nu se va putea abate.

Cu prilejul acelei guvernări de 40 de zile, sau sărindar, cum i se spune pe românește, cuvânt de piază-rea, s'a văzut unde poate duce o pseudo-ideologie întemeiată pe vorbe nesocotite, intrate în creere seci sau necoapte, neputincioasă să prindă măreția clipelor trăite, sau să stăpânească porniri dăunătoare unei mișcări frumoase și de mântuire. Ce folos că printre atâta pleavă la sate și în orașe, erau pierduți și oameni socotiți, dar robi și ei ai unei demagogii amăgitoare, care, aplicată, s'a întors chiar împotriva ideei care se sprijină pe ea. Brațe brutale, minți înfierbântate, nu sunt chezășia unei idei de dreptate, sănătoase, dela care nu ne putem îndepărta fără să primejduim ființa neamului.

Nu este frumos a lovi în cel căzut, dar totuși a păstra tăcere ar fi părtinitor. Este iarăși dureros să amintești nume și fapte ale unor

(Continuare in pagina 2-a)

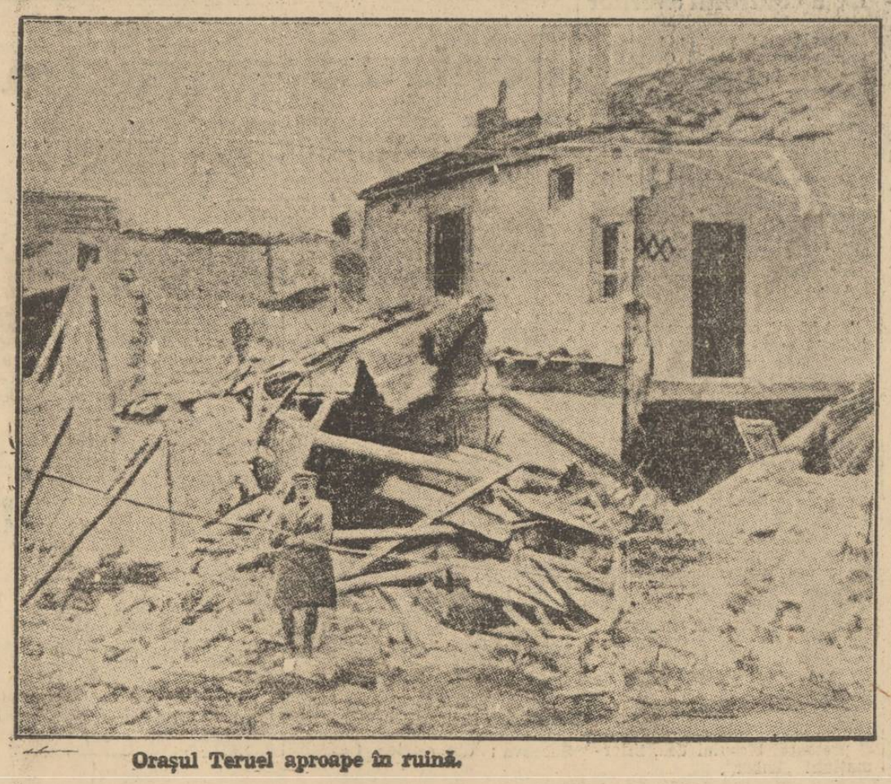

Orașul Teruel aproape în ruină.

SCRISORI DIN PARIS

Străinii in Franța

de RENE SAIVE

Paris, Februarie

Este foarte adevărat că problema imigrării se pune cu multă teorie în Franța. Chestiunea a fost chiar ridicată dela tribuna parlamentului, fapt pentru care putem da azi cifre foarte precise.

Mai întâiu, un fapt. Franța a devenit a treia țară de imigrare din lume. Vine imediat după Statele Unite și Anglia. Precede Canada. Are exact 66 de străini la o mie de locuitori. Se poate observa, în privința aceasta, că procentul străinilor din Germania e în scădere dela 1925 și că această scădere, dela 1926 la 1931, a fost riguros proporțională cu sporirea din Franța.

Tradițiile franceze ale ospitalității sunt solid stabilite pentru ca toate campaniile de presă protestând împotriva invaziei străine să nu fie suspecte de xenofobie. Adevărul este că Franța care trebuie să asigure subsistența a 400.000 șomeri permite deasemenea unei foarte numeroase colonii internaționale să trăiască din pământul, din comerțul și din industria ei. Cum să nu fie impresionat publicul de această stare de lucruri?

Incă înainte de războiu muncitorii străini cunoșteau drumul Franței. Trebuie să recunoaștem ,dealtminteri, că în epoca aceea bine cuvântată nu se vorbea de criză economică. Se găsea de lucru pentru toată lumea. Totuși, cu ocazia ultimului recensământ, care a precedat marele războiu ,se aflau în Franța 1.160.000 străini la 38.000.000 francezi. Numărul străinilor se dublase dela 1879.

Odată războiul terminat, imigrarea n'a făcut decât să sporească ,deoarece nu numai că se găsea de lucru, dar mai erau și goluri înspăimântătoare de umplut. „In 1926, ni se spune, se aflau în Franța 2.409.000 străini, în 1931, 2.900.000. In 1935, 1762 comune repartizându-se la 74 departamente, aveau în medie 42 la sută străini, cu un minimum de 25 la sută. Iar ministerul Frossard poate cita o uzină de textile numărând 700 lucrători

(Continuare in pagina 2-a)